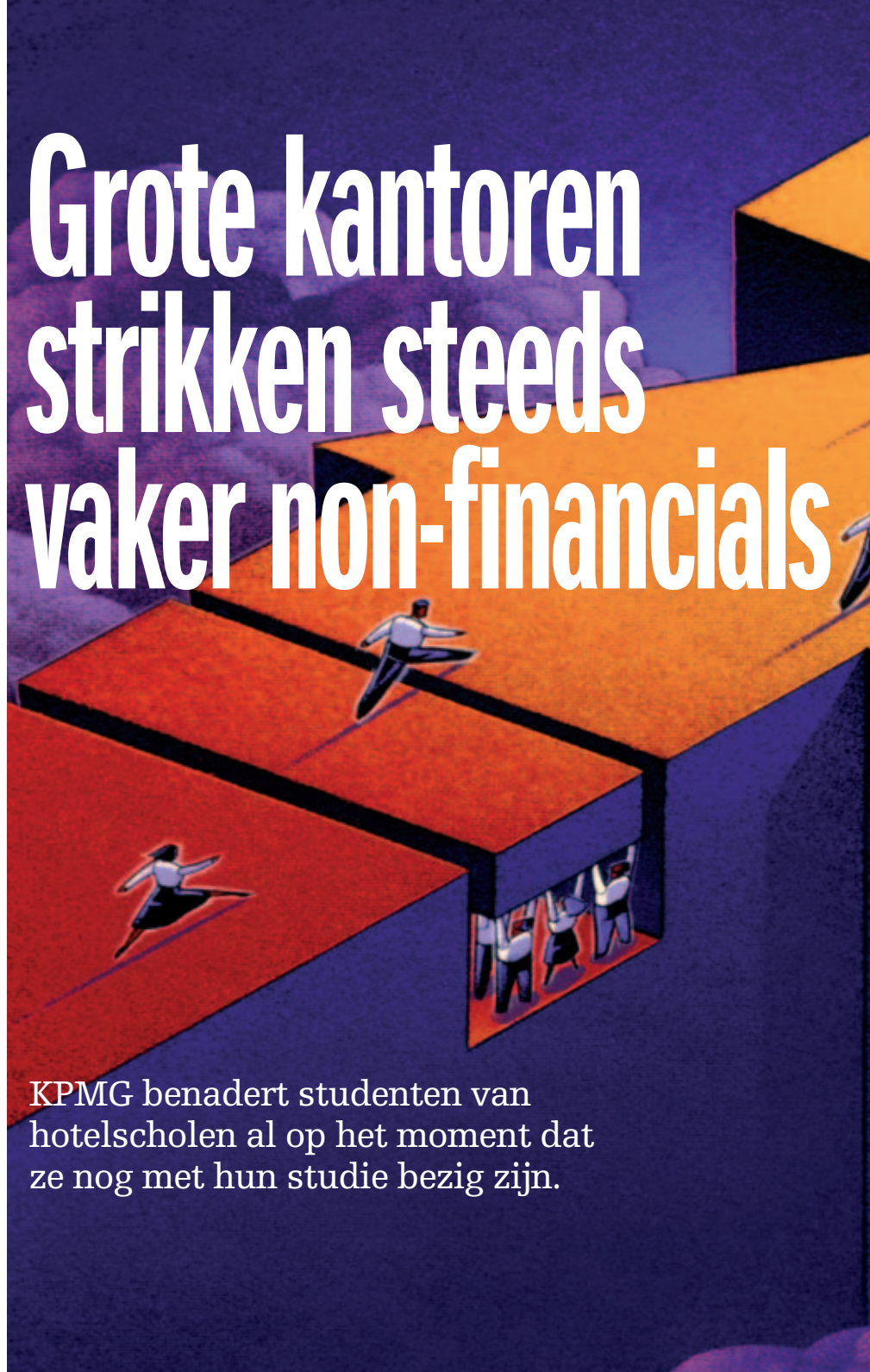

Om de instroom in het vak te vergroten nemen vooral de grote accountantskantoren steeds vaker mensen aan met een niet-financieel-economische achtergrond. Vooral studenten van de hogere hotelschool zijn zeer populair, onder meer vanwege hun 'klantvriendelijkheid'. Maar ook andere 'exoten' maken de overstap.

TEKST ADRIE BOXMEER | BEELD CORBIS, MARJA BROUWER

De vijver waarin de accountantskantoren naar nieuw talent vissen, wordt steeds leger. Dat is niet verwonderlijk, want langs de kant zitten steeds meer vissers, terwijl het aantal vissen niet of nauwelijks toeneemt. Bij sommige vissers is de nood inmiddels zo hoog gestegen, dat men de hengel nu ook uitgooit in andere vijvers. Tot de 'nieuwe vissen' die op een grote belangstelling mogen rekenen, behoren studenten van de hogere hotelschool. Aan deze onderwijsinstelling kunnen studenten ook een gedegen managementopleiding volgen, toegespitst op het zake-lijk leiden van een hotel of restaurant. Volgens Caroline Visser, HR-manager bij KPMG, ligt de keuze voor studenten van de hogere hotelscholen voor de hand. "Ze weten veel van management, zijn vaak zeer commercieel en hebben een dienstverlenende instelling. De ontbrekende

Grote kantoren strikken steeds vaker non-financials

KPMG benadert studenten van hotelscholen al op het moment dat ze nog met hun studie bezig zijn.

kennis leren ze via *training on the job*." Studenten van de hotelscholen zijn zelfs zo gewild, dat KPMG ze al benadert op het moment dat ze nog met hun studie bezig zijn. Soms rekruteert het kantoor nieuw talent uit een andere 'exotische' studierichting. Zo werkt er bij KPMG iemand die psychologie heeft gestudeerd. Caroline Visser: "Deze kandidaten komen vaak uit het netwerk van onze medewerkers en blijven een uitzondering."

NON-FINANCIAL-OPLEIDING

Ook Ernst & Young heeft de hogere hotelschool als kweekvijver voor nieuwe accountants ontdekt. Een uitstap naar studenten met een meer 'branchevreemde' achtergrond overweegt het kantoor nog niet. Want volgens Dieuwertje Huizer, recruiter bij Ernst & Young, weten afgestudeerden van financieel-economische studies het kantoor nog steeds te vinden.

Ernst & Young merkt dat de concurrentie van middelgrote kantoren toeneemt.

Ernst & Young heeft daarom besloten om de eigen 'bijspijkerkursus' die men had opgezet voor starters bij wie nog elementaire kennis over de accountancy ontbrak, stop te zetten. Huizer: "Het bleek dat deze cursus veel overlap had met de non-financial-opleiding van NIVRA-Nyenrode. Daarom hebben onze nieuwkomers nu eerst een inleidend programma bij Nyenrode waarna ze twee weken onze eigen introductie volgen."

'Als psycholoog voel je klanten beter aan'

Toen Rob Gerritsen (30) twee jaar geleden zijn studie psychologie had afgerond, wist hij één ding zeker: hij zou (nog) niet als psycholoog gaan werken. "Ik vond mezelf daar nog te onrustig voor."

Via de Carrièrebeurs kwam hij bij KPMG terecht. "Ik had verwacht geen enkele kans te maken. Mijn verbazing was des te groter toen ze heel enthousiast reageerden en me direct uitnodigden voor een test op het hoofdkantoor. Daarna werd ik uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek. Voordat ik het wist, werkte ik op de afdeling Informatie, Communicatie, Entertainment, waar ik nu controles uitvoer."

Rob Gerritsen wist naar eigen zeggen niet dat hij over financieel-economisch inzicht beschikte. "Ik had op het vwo weliswaar economie 1 gehad, maar geen economie 2. Van boekhouden wist ik dus helemaal niets af."

Dat is de reden dat hij de non-financial-opleiding van NIVRA-Nyenrode die hij nu volgt behoorlijk zwaar vindt. Maar hij is vol goede hoop dat het na dit jaar, als hij met de accountancyopleiding van NIVRA-Nyenrode wil beginnen, wel makkelijker wordt. "Ik krijg steeds meer inzicht in allerlei zaken."

Laatste vraag: ziet hij zichzelf nog eens werken als psycholoog? "Dat sluit ik niet uit. Maar zeker de eerste jaren ben ik dat nog niet van plan. Ik vind wat ik nu doe veel te leuk. Of mijn studie dan voor niets is geweest? Nee, dat denk ik niet. Ik merk dat ik in gesprekken met klanten goed contact met ze leg. Tijdens de studie psychologie leer je diverse interviewtechnieken. Daar heb ik nu veel profijt van."

105 aanmeldingen voor non-financial-opleiding

De non-financial-opleiding van NIVRA-Nyenrode en de hogescholen InHolland, Avans en Arnhem-Nijmegen is een steeds belangrijkere bron voor nieuwe medewerkers, waaruit met name de middelgrote kantoren putten. De belangstelling voor de opleiding neemt toe. In totaal 105 studenten hebben zich voor het nieuwe studiejaar ingeschreven, tegen 85 in 2007 en 58 in 2006.

De non-financial-opleiding moet studenten die een andere opleiding hebben gevolgd binnen een jaar op het eindniveau van de hbo-studie bedrijfseconomie brengen. Daarna is het de bedoeling dat zij een studie accountancy volgen. Als toelatingseis voor de non-financial-opleiding geldt dat studenten werkzaam moeten zijn als assistent-accountant of als beginnende controller en minstens een bachelor hebben afgerond. Uit onderzoek van NIVRA-Nyenrode blijkt dat een kwart van de studenten een wetenschappelijke studie (drs. of master) heeft afgerond.

Overigens merkt Ernst & Young dat de concurrentie van vooral de middelgrote kantoren in de jacht naar nieuw talent toeneemt. Huizer: "Kantoren als BDO en Mazars timmeren de laatste tijd stevig aan de weg. Concurrentie van de andere big four-kantoren hadden we altijd al. Maar bij banenmarkten op onderwijsinstellingen zien we steeds vaker ook een stand van de middelgrote kantoren opduiken."

MKB-SCHAKELKLAS

Deloitte heeft een speciale 'mkb-schakelklas' opgericht waar afgestudeerde hbo'ers zich in vier weken kunnen laten omscholen tot assistent-AA. Fons Tuerlings is partner van Deloitte en vakdirecteur mkb. "We zijn hiermee in oktober 2007 begonnen. Degenen die voor de schakelklas in aanmerking willen komen, moeten wel over enige financiële aanleg beschikken. Wij komen met ze in contact via uitzendbureaus."

In de mkb-schakelklas worden de basis- ■

beginselen van het vak bijgebracht. Daarna kunnen de studenten als assistent-AA aan de slag. Vervolgens volgen ze de opleiding tot Accountant-Administratieconsulent (AA) of het SPD-diploma. Tuerlings: "We investeren het nodige in de schakelklas, dus we verwachten wel dat men daarna aan de accountancystudie begint. Het is geen vrijblijvende aangelegenheid. Het uitzendbureau doet de eerste selectie, vervolgens moeten de kandidaten op onze site een groot aantal vragen beantwoorden waardoor we een indruk krijgen van hun financiële kennis. Daarna pas gaan we de persoonlijke selectiegesprekken in."

PricewaterhouseCoopers is in september 2008 begonnen met een traineeschip voor acht starters zonder financiële achtergrond. Gedurende twee jaar moeten ze

Deloitte heeft een speciale 'mkb-schakelklas' opgericht.

met zoveel mogelijk facetten van het werk van een accountant in contact komen. Woordvoerder Meint Waterlander: "Het is de bedoeling dat we op deze manier een nieuwe groep starters aan ons binden. Het gaat om mensen van wie de meesten een universitaire studie hebben gevolgd, echter niet in de financieel-economische richting. Overigens is PwC al enige tijd bezig met het aantrekken van non-financiële. Het traineeship is daarbij een logische volgende stap. Inmiddels hebben ook wij afgestudeerden van de hotelschool aangetrokken, maar ook ex-studenten psychologie en biologie."

MIDDELGROOT

Hoe staat het met middelgrote kantoren zoals BDO, Mazars en Berk? Doen ook zij steeds vaker een beroep op afgestudeerden uit niet-financieel-economische

PricewaterhouseCoopers heeft afgestudeerden van de hotelschool aangetrokken, maar ook ex-studenten psychologie en biologie.

'Mkb-schakelklas helpt bij start in het vak'

Martijn Bosch werkte tien jaar in diverse hotels, onder meer bij het Amsterdamse Krasnapolsky en in Zuid-Afrika. In die tijd specialiseerde hij zich met name in het financieel management van de horeca. Dat kwam hem goed van pas toen hij besloot dat het tijd werd voor iets anders. "Ik wilde korter gaan werken en op regelmatigere tijden. Dat lukt niet goed in de horeca." Via een uitzendbureau kwam hij in contact met Deloitte. Het leidde tot een *assessment* via internet, waarbij hij zo'n tweehonderd vragen over financiële aangelegenheden moest beantwoorden.

Martijn Bosch bracht de test tot een goed einde. Het gevolg: op 1 januari 2008 trad hij in dienst van Deloitte. Enkele dagen later begon

hij aan de speciale mkb-schakelklas die het kantoor in het leven heeft geroepen. "We zaten gedurende vier weken, vijf dagen per week in een vakantiepark op de Veluwe. Daar kregen we les van Deloitte-medewerkers over allerlei praktische zaken die in de accountancy spelen. Het is de bedoeling dat je na die vier weken voldoende kennis hebt om als assistent-AA aan de slag te kunnen."

Inmiddels volgt hij bij Markus Verbeek Praehop de hbo-opleiding accountancy. Daarna is het de bedoeling dat hij AA wordt. "Wat ik in de schakelklas heb gehad, komt me nu goed van pas. Je kunt ook zonder deze voorbereiding aan de opleiding accountancy beginnen. Maar de schakelklas is hiervoor wel een stevigere basis."

‘Commerciële contacten leggen, daar ben ik goed in’

IVA Driebergen, het instituut voor de auto-branchen, is een typisch mannenbolwerk. Dat een vrouw deze opleiding volgt, is een uitzondering. Maar in het geval van Sabine van Lent toch niet zo opmerkelijk. “Mijn ouders hebben een groothandel voor garagebedrijven. Dus mijn interesse was er al. Daar komt bij dat het een hele brede opleiding is. Met het IVA-diploma kun je in meer branches terecht dan alleen in garages en bij auto-importeurs.” Dat beseft blijkbaar ook BDO, dat in de tijd dat Sabine van Lent de opleiding volgde, een informatiebijeenkomst bij IVA organiseerde. Haar interesse voor de accountancy was hierdoor gewekt. Vervolgens schreef ze verschillende kantoren aan. Uiteindelijk was het niet BDO, maar Berk die als eerste toehapte. Ze kon er aan de slag. Tegelijkertijd meldde ze zich aan voor de non-financial-opleiding, die ze nu volgt op de Avans-hogeschool in Breda.

“Ik studeer nu voor de AA-titel. Op basis van mijn IVA-diploma duurt de opleiding nu nog twee jaar. Dat is te doen. Wat het zeker makkelijk maakt, is dat er een behoorlijke overlap met IVA is. Ik maak deels van dezelfde boeken gebruik.” Sabine van Lent zegt duidelijk voordeel in haar werk als assistent-AA te hebben van haar vorige studie. IVA leidt onder meer op voor het vak van autoverkoper. Daarvoor moet je over goede commerciële en communicatieve eigenschappen beschikken. Een gesprek als accountant bij een klant levert me dan ook geen enkel probleem op. Kom maar op, denk ik dan.”

‘Met een academische achtergrond red je het wel’

Door haar studie kwam ze naar Nederland: de Zweedse Aina Borgenstierna (27). Want na een opleiding *international relations* wilde ze nog graag een aanvullende master hospitality management volgen. Dat kon onder meer in Nederland, waar de Erasmus Universiteit in samenwerking met de Hotelschool Den Haag zo'n opleiding verzorgt.

Na een jaar rondde ze de master af en stond ze voor de vraag: wat nu? “Ik wilde op zoek naar een baan. Medestudenten attenderden me op de mogelijkheid om in de accountancy te

beginnen: werken en studeren tegelijk. Dat leek me wel wat, want ik wilde me nog verder ontwikkelen. Uiteindelijk ben ik in september 2006 bij Deloitte begonnen. Ik werk nu vier dagen per week. Op vrijdag volg ik aan de VU in Amsterdam de opleiding accountancy.”

Aina Borgenstierna beschouwt het ontbreken van een financieel-economische achtergrond niet als een gemis. “Door mijn opleiding weet ik hoe bedrijven werken. Dat is voor het vak van accountant van belang. Mijn academische achtergrond compenseert het ontbreken van allerlei financiële kennis. Daarnaast heb ik door mijn studie ook veel internationale ervaring. Die hoop ik te zijner tijd ook in de accountancy te kunnen gebruiken.”

Middelgrote kantoren doen nog weinig beroep op afgestudeerden uit niet-financieel-economische disciplines.

disciplines? Het antwoord op deze vraag is, een enkele uitzondering buiten beschouwing gelaten, ‘nee’. Chantal Orbon, manager marketing & communicatie van Mazars, geeft aan waarom. Haar antwoord geldt, zo blijkt uit een rondgang, voor alle middelgrote kantoren. “Omdat wij niet tot de allergrootste kantoren behoren, is de vraag naar nieuw talent bij ons ook minder dan bij de big four. Hierdoor kunnen wij nog steeds voldoende putten uit het reservoir van afgestudeerden met een financieel-economische achtergrond en van studenten van de non-financial-opleiding.” Jan de Lepper, hoofd human resources van BDO: “In de instroom aan de onderkant van onze organisatie kunnen we nog goed voorzien. Voor ons is er dus geen aanleiding om te werven in allerlei andere

sectoren. Het neemt niet weg dat we wel mensen binnenkrijgen die vroeger iets anders hebben gedaan. Want ook wij werken samen met de non-financial-

opleiding van NIVRA-Nyenrode.”

AUTOMOBIELSECTOR

Berk hoeft eveneens nog niet zijn toevlucht te zoeken tot het benaderen van mensen met een niet-financiële achtergrond. Volgens managing partner Hans Koning kan Berk nog steeds voldoende mensen aantrekken. Zo krijgt hij “regelmatig sollicitaties van mensen die bij een van de big four-kantoren werken en het daar vanwege de niet aflatende prestatiedrang wel hebben gezien”. Het betekent overigens niet dat het kantoor, als zich iemand aanmeldt vanuit een andere sector, daar afwijzend tegenover staat. Koning: “We hebben onlangs een dame aangenomen die de IVA, de managementopleiding voor de automobielsector, had gevolgd.” □